

Laulības šķiršana - Slovēnija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [sl](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [en](#).

SATURS

- 1 Kādi ir priekšnoteikumi, lai laulība varētu tikt šķirta?
- 2 Kādos gadījumos laulība var tikt šķirta?
- 3 Kādas ir laulības šķiršanas tiesiskās sekas attiecībā uz:
 - 3.1 laulāto personiskajām attiecībām (piemēram, attiecībā uz uzvārdu)?
 - 3.2 laulāto mantas sadales jautājumiem?
 - 3.3 nepilngadīgajiem bērniem?
 - 3.4 pienākumu maksāt uzturēdžekļus (uzturēt) bijušam laulātajam?
- 4 Kādā ir nozīme jēdzienam “laulāto atšķiršana”?
- 5 Kādi ir priekšnoteikumi laulāto atšķiršanai?
- 6 Kādas ir laulāto atšķiršanas tiesiskās sekas?
- 7 Kāda ir praktiskā nozīme jēdzienam “laulības atzīšanas par spēkā neesošu”?
- 8 Kādos gadījumos laulība var tikt atzīta par spēkā neesošu?
- 9 Kādas ir laulības neesamības tiesiskās sekas?
- 10 Vai pastāv alternatīvas ārpustiesas iespējas, kad, nevēršoties tiesā, var tikt atrisināti laulības šķiršanas jautājumi?
- 11 Kur lai es iesniedzu pieteikumu (sūdzību) par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu? Kādas ir nepieciešamās formalitātes un kādus dokumentus ir nepieciešams pievienot pieteikumam?
- 12 Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, lai segtu ar tiesvedības procesu saistītos izdevumus?
- 13 Vai nolēmumu saistībā ar laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu ir iespējams pārsūdzēt?
- 14 Kas man jādara, lai citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības neesamību varētu atzīt šajā dalībvalstī?
- 15 Kurā tiesā man jāvēršas, lai celtu iebildumus pret citā dalībvalstī pieņemta sprieduma par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības spēkā neesamības atzīšanu? Kāda ir procesuālā kārtība šajos gadījumos?
- 16 Kuru likumu tiesa piemēro laulības šķiršanas tiesvedības procesā, ja laulātie nedzīvo šajā dalībvalstī vai viņiem ir dažādu valstu pilsonības?

1 Kādi ir priekšnoteikumi, lai laulība varētu tikt šķirta?

Slovēnijas tiesību akti atzīst: a) laulības šķiršanu, pamatojoties uz laulāto vienošanos, un b) laulības šķiršanu, pamatojoties uz prasību.

a) Ja **laulība tiek šķirta, pamatojoties uz laulāto vienošanos**, tiesa šķir laulību saskaņā ar 64. pantu Likumā par laulību un ģimenes attiecībām (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*), kas paredz, ka laulātie ir panākuši vienošanos par jebkuru kopīgo bērnu, kas viņiem varētu būt, aprūpi, audzināšanu un iztikas līdzekļiem un par bērnu saskarsmi ar vecākiem (jāpieprasa Sociālā darba centra viedoklis), un gadījumā, ja viņi izpildāma notariālā ieraksta veidā ir iesnieguši vienošanos par sava kopīpašuma sadalīšanu, par to, kuram no viņiem paliek viņu dzīvoklis vai kurš kļūst par tā īpašnieku, kā arī par tā laulātā uzturēšanu, kuram nav iztikas līdzekļu un kurš ir bezdarbnieks ne savas vainas dēļ.

b) Ja laulība kādu iemeslu dēļ ir kļuvusi "nepanesama", jebkurš laulātais var pieprasīt laulības šķiršanu, **iesniedzot prasību par laulības šķiršanu**. Arī šajā gadījumā tiesa lemj par jebkuru kopīgo bērnu, kas laulātajiem varētu būt, aprūpi, audzināšanu un iztikas līdzekļiem, un par bērnu saskarsmi ar vecākiem. Pirms lēmuma pieņemšanas tiesai ir pienākums lūgt Sociālā darba centra viedokli.

Saņemot lūgumu šķirt laulību, abos gadījumos, gan pamatojoties uz vienošanos, gan saņemot prasību par laulības šķiršanu, tiesa norīko kompetento *Sociālā darba centru* organizēt konsultējošu sarunu, kuru abiem laulātajiem ir pienākums apmeklēt personīgi bez pilnvaroto personu klātbūtnes. Sociālā darba centrs ziņo tiesai par konsultējošās sarunas rezultātu.

2 Kādos gadījumos laulība var tikt šķirta?

- Likums par laulību un ģimenes attiecībām atzīst tikai vienu šķiršanās pamatojumu: *ka laulība ir kļuvusi nepanesama*. Tas nozīmē, ka laulība ir izirusi tik pamatīgi un neatgriezeniski, ka to vairs nevar glābt. Laulību uzskata par "nepanesamu", ja laulāto attiecības ir izirusas ne tikai uz laiku, bet pamatīgi un neatgriezeniski nopietnu iemeslu dēļ. To, vai laulība ir nepanesama, novērtē kopā ar situāciju izskatīšanas laikā, ņemot vērā visus apstākļus, kuru rezultātā radusies esošā situācija. Tiesa arī konstatē, ka laulība ir nepanesama, ja laulātais-atbildētājs piekrīt laulības šķiršanai;
- laulību var izbeigt pēc viena laulātā lūguma, un nav paredzēta prasība, ka laulībai jābūt nepanesamai abiem laulātajiem;
- netiek skatīts jautājums par vainu tajā, ka laulība kļuvusi nepanesama, un tiesa to nekonstatē tiesas procesā. Laulību var arī izbeigt pēc tā laulātā lūguma, kas ir atbildīgs, ka laulība kļuvusi nepanesama.

3 Kādas ir laulības šķiršanas tiesiskās sekas attiecībā uz:

Laulības šķiršanas tiesiskās sekas sīkāk izklāstītas turpmāk.

3.1 laulāto personiskajām attiecībām (piemēram, attiecībā uz uzvārdu)?

Persona, kas, stājoties laulībā, ir mainījusi savu uzvārdu, sešos mēnešos pēc galīgā sprieduma par laulības šķiršanu vai sprieduma par laulības izbeigšanu var iesniegt prasību par pirmslaulības uzvārda atgūšanu. Šādu prasību var iesniegt tikai persona, kas vēlāk nav mainījusi uzvārdu laulības laikā (17. pants Likumā par personas vārdu / *Zakon o osebnem imenu, ZOI-1*). Jautājums par uzvārda maiņu ir administratīvs jautājums, ko lemj nevis tiesa, bet gan administratīvā iestāde.

3.2 laulāto mantas sadales jautājumiem?

Saistībā ar kopējā īpašuma dalīšanu pastāv **juridisks pieņēmums**, ka **laulātajiem kopīpašums pieder vienādās daļās**; tomēr laulātais, kas uzskata, ka tiks nostādīts neizdevīgā situācijā, sadalot īpašumu vienādās daļās, var pieprasīt, lai viņa daļu nosaka samērīgi ieguldījumam kopējā īpašumā. Tādā gadījumā tiesa ņem vērā ne vien katra laulātā ienākumus, bet arī citus apstākļus, piemēram, viena laulātā sniegto palīdzību otram, bērnu aprūpi un audzināšanu, mājas darbu veikšanu, īpašuma uzturēšanu un citas darba un dalības formas kopīgā īpašumā pārvaldīšanā, uzturēšanā un palielināšanā.

3.3 nepilngadīgajiem bērniem?

BĒRNU APRŪPE UN AUDZINĀŠANA

Ø Gadījumā, kad laulība tiek šķirta, pamatojoties uz vienošanos, laulātajiem ir **jāvienojas par bērnu aprūpi un audzināšanu**, bet tiesa novērtē, vai šī vienošanās ir bērnu interesēs. Laulātie var vienoties:

- ka abi turpinās rūpēties par bērniem un audzināt viņus,
- vai ka visi bērni tiks nodoti viena vecāka aprūpē un audzināšanā,
- vai ka daži no bērniem tiks uzticēti vienam vecākam un pārējie bērni — otram vecākam.

Ja vecāki paši par šo jautājumu vienoties nespēj, Sociālā darba centrs palīdz to izdarīt.

Ja vecāki *vienojas par aprūpi un audzināšanu*, viņi var ierosināt tiesai pieņemt lēmumu par to bezstrīdus kārtībā.

Ja viņi nevienojas vai ja vienošanās nav bērnu interesēs, tiesa nedrīkst izbeigt laulību, pamatojoties uz vienošanos; tā vietā būs jāiesniedz prasība par laulības šķiršanu.

Ja pat ar Sociālā darba centra palīdzību vecāki nespēj vienoties par bērnu aprūpi un audzināšanu, **tiesa pēc viena vai abu vecāku lūguma pieņem lēmumu:**

- ka visi bērni ir jānodod viena vecāka aprūpē un audzināšanā,
- vai ka daži no bērniem jānodod vienam vecākam un pārējie bērni — otram vecākam,
- izņēmuma gadījumos tiesa var nolemt, ka visi vai daži bērni ir jānodod trešās personas aprūpē un audzināšanā.

Pirms lēmuma pieņemšanas tiesai ir jālūdz Sociālā darba centra viedoklis un, pieņemot lēmumu, jāņem vērā bērna viedoklis, ja to izsaka pats bērns vai persona, kurai viņš uzticas un kuru pats bērns ir izvēlējis, ar nosacījumu, ka bērns spēj izprast sava viedokļa nozīmīgumu un sekas.

Ø Gadījumā, kad laulība tiek šķirta, pamatojoties uz **prasību**, un nolūkā regulēt attiecības starp šķirtajiem laulātajiem un viņu kopīgajiem nepilngadīgajiem bērniem, tiesa lemj par bērnu aprūpi un audzināšanu, kad tā ir konstatējusi, kā vislabāk tiks ievērotas bērnu intereses. Uz bērnu aprūpi un audzināšanu šajā gadījumā *mutatis mutandis* attiecas tas pats, kas gadījumā, ja laulība tiek šķirta, pamatojoties uz vienošanos. Lēmums par to, pie kā nepilngadīgie bērni dzīvos pēc laulības šķiršanas, par viņu saskarsmi ar vecāku, pie kura viņi nedzīvos, un par uzturēšanu ir neatņemama sprieduma par laulības šķiršanu daļa.

SASKARSME

- Vecākiem ir jāmeģina vienoties par to, kā tiks organizēta saskarsme.
- Ja **viņi ir vienojušies, viņi var ierosināt tiesai izdot par to lēmumu bezstrīdus kārtībā; ja tiesa konstatē, ka vienošanās nav bērnu interesēs, tā noraida pieteikumu.**
- Ja vecāki **nespēj vienoties**, tiesa izlemj pēc viena vai otra vecāka pieteikuma (gadījumā, ja laulība tiek šķirta, pamatojoties uz laulāto vienošanos, laulātie iekļauj vienošanos par saskarsmi, sastādot vienošanos par laulības šķiršanu, savukārt tiesa iekļauj viņu vienošanos spriedumā par laulības šķiršanu vienojoties), turklāt viņiem šai nolūkā tiesai jāiesniedz Sociālā darba centra izdots pierādījums, ka vispirms viņi ir centušies vienoties.
- Tiesa izlemj par saskarsmi *ex officio* tikai tad, ja jautājums ir saistīts ar saskarsmi pēc prasības par laulības šķiršanu vai pēc bērnu vecāku laulības izbeigšanas:
 - bezstrīdus kārtībā par saskarsmes tiesībām pirmajā instancē lemj apgabaltiesa (*okrožna sodišča*), ja vien šis jautājums netiek izskatīts kopā ar strīdiem par bērnu aprūpi un audzināšanu; šajā gadījumā jautājumu par saskarsmi risina civilprocesā;
 - lemjot par saskarsmes tiesībām, bērna interesēm ir vislielākā nozīme — nevar uzskatīt, ka saskarsme ir bērna interesēs, ja tā rada psiholoģisku spiedienu uz bērnu vai apdraud bērna fizisko vai garīgo attīstību;
 - pieņemot lēmumu, tiesai ir jāņem vērā arī bērna viedoklis, ja to pauž pats bērns vai persona, kurai viņš uzticas un kuru pats bērns ir izvēlējis, ar nosacījumu, ka bērns spēj izprast sava viedokļa nozīmīgumu un sekas;
 - bērnam ir tiesības arī uz saskarsmi ar citām personām, kuras ietilpst ģimenes attiecībās un kurām ir cieša personīgā saikne ar bērnu (piem., ar bērna vecvecākiem un (pus) brāļiem vai (pus) māsām).

Laulāto un bērnu UZTURĒŠANA

- Attiecībā uz bērnu uzturēšanu laulātie var **vienoties, parakstot vienošanos par bērnu uzturēšanu**, kas jāparaksta tiesas priekšā; šajā gadījumā tiesa izdod īpašu lēmumu bezstrīdus kārtībā. Ja vienošanās nav bērna interesēs, tiesa noraida pieteikumu izdot lēmumu par vienošanās apstiprināšanu.
- Ja laulātie **nav vienojušies** paši vai ar Sociālā darba centra palīdzību, viņi var lūgt šo jautājumu izlemt tiesai. Pirms lēmuma pieņemšanas tiesai ir jālūdz Sociālā darba centra viedoklis un jāņem vērā arī bērna viedoklis, ja viņš to ir izteicis un spēj izprast tā nozīmīgumu un sekas.
- Vecākiem, ciktāl viņu materiālās iespējas un ienākumi ļauj, ir pienākums atbalstīt savus bērnus, līdz viņi sasniedz pilngadību, vai pilngadīgu bērnu, līdz viņš iegūst izglītību un sasniedz 26 gadu vecumu, nodrošinot, ka ir ievērotas bērna intereses (bērna vispārējā attīstība).
- Atbalsts bērnam tiek piešķirts, vadoties pēc tā bērna vajadzībām, kuram nepieciešams atbalsts, un ņemot vērā tās personas materiālās iespējas un ienākumus, kuras pienākums ir nodrošināt atbalstu. Piešķirot bērnam atbalstu, tiesai ir pienākums ņemt vērā bērna intereses, lai atbalsts bērnam būtu pietiekams, nodrošinot labvēlīgu viņa fizisko un garīgo attīstību. Reizi gadā bērnam piešķirtā atbalsta apmērs tiek koriģēts saskaņā ar patēriņa preču indeksu Slovēnijā.

- Laulātajam vai partnerim ir pienākums atbalstīt viņa partnera nepilngadīgo bērnu, ja kāds no bērna vecākiem nespēj atbalstīt bērnu un ja viņi dzīvo kopā ar partnera nepilngadīgo bērnu.
- Pilngadīgiem bērniem ir pienākums atbalstīt savus vecākus, ja vecākiem nav pienācīgu iztikas līdzekļu un viņi nespēj tādus līdzekļus iegūt, kā arī tad, ja apgādājamo vecāku nevar uzturēt viņa laulātais.

3.4 pienākumu maksāt uzturlīdzekļus (uzturēt) bijušam laulātajam?

- Laulātajam, kuram nav iztikas līdzekļu un kurš ir bezdarbnieks ne paša vainas dēļ, ir tiesības uz uzturlīdzekļiem.
- Uzturlīdzekļus var prasīt laulības šķiršanas procesā vai īpašā prasībā viena gada laikā pēc laulības izbeigšanas dienas, ja uzturēšanas nosacījumi pastāvēja laulības šķiršanas laikā un pastāv joprojām, kad laulātais pieprasa uzturlīdzekļus.
- Laulātie var vienoties par uzturlīdzekļiem laulības šķiršanas gadījumā, pie notāra noslēdzot vienošanos par uzturlīdzekļiem izpildāma notariāla ieraksta formā.
- Uzturlīdzekļus nosaka uz nenoteiktu laiku vai noteiktu laiku, ciktāl tas nepieciešams, lai ļautu laulātajam atrast jaunu darbavietu un sakārtot savas lietas:
 - uzturlīdzekļi tiek piešķirti saskaņā ar prasītāja vajadzībām un uzturlīdzekļus maksājošās personas iespējām. Tie tiek noteikti kā ikmēneša summa, nosakot to iepriekš, un var tikt pieprasīti no brīža, kad ir iesniegta prasība par uzturlīdzekļiem. Izņēmuma gadījumos uzturlīdzekļus var samaksāt kā vienreizēju summu;
 - tiesa noraida prasību par uzturlīdzekļiem, ja uzturlīdzekļu maksājums personai, kurai uz to ir tiesības, būtu netaisnīgs pret personu, kurai ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus, ņemot vērā iemeslus, kuru rezultātā laulība ir kļuvusi nepanesama, vai ja persona, kurai ir tiesības uz uzturlīdzekļiem, ir pastrādājusi noziedzīgu nodarījumu pret personu, kurai ir pienākums tos maksāt, vai pret jebkuru tuvu ģimenes locekli pirms vai pēc laulības šķiršanas procesa;
 - laulātajam nav pienākuma uzturēt otru laulāto, ja, to darot, tiek apdraudēta viņa paša spēja uzturēt sevi vai nepilngadīgos, kurus viņam ir pienākums uzturēt saskaņā ar tiesību aktiem;
 - reizi gadā uzturlīdzekļu apmērs tiek koriģēts saskaņā ar patēriņa preču indeksu Slovēnijā.

4 Kādā ir nozīme jēdzienam "laulāto atšķiršana"?

"Kopdzīve" (*življenjska skupnost*) ir būtisks laulības elements (Laulības un ģimenes attiecību likuma 3. pants). Kopdzīves izbeigšana (*prenehanje življenjske skupnosti*) jeb laulāto atšķiršana nozīmē to, ka pilnībā beidz pastāvēt būtiskie elementi starp laulātajiem pastāvošajās savstarpējās attiecībās. Kad kopdzīve beidzas, beidzas ekonomiskā savienība un intīmās un emocionālās saites starp laulātajiem, kā arī, iespējams, kopējā mājaisaimniecība u. c.

5 Kādi ir priekšnoteikumi laulāto atšķiršanai?

Tiesību akti neprecizē nosacījumus laulāto atšķiršanai. Tiesa lemj par laulāto atšķiršanu katrā individuālajā procesā atsevišķi, ņemot vērā apstākļus un izskatāmās lietas īpašās iezīmes.

6 Kādas ir laulāto atšķiršanas tiesiskās sekas?

Laulāto atšķiršana neietekmē laulības esību; tas nozīmē, ka tiek izbeigta tikai kopdzīve, bet ne laulība. Lai tiktu izbeigta laulība, ir jāiesniedz prasība vai pieteikums par laulības izbeigšanu saskaņā ar vienošanos. Ar laulāto atšķiršanu laulātie izbeidz kopēja īpašuma veidošanu. Apgādājamais laulātais var prasīt uzturlīdzekļus, iesniedzot prasību viena gada laikā pēc laulāto atšķiršanas dienas.

7 Kāda ir praktiskā nozīme jēdzienam "laulības atzīšanas par spēkā neesošu"?

Laulības atzīšana par neesošu nozīmē, ka laikā, kad laulība tika noslēgta, nepastāvēja tiesību aktos paredzētie nosacījumi, kuri nepieciešami, lai laulību uzskatītu par spēkā esošu (piem., laulība noslēgta ne no brīvas gribas, piekrišana dota piespiedu kārtā vai kļūdas pēc, laulība nav noslēgta saskaņā ar noteikto procedūru, laulība noslēgta starp tuviem radniekiem vai ar smagi garīgi slimu personu, vai arī tika noslēgta bez pienācīgas apdomības). Laulības juridiskās sekas zaudē spēku dienā, kad spriedums par tās atcelšanu kļūst galīgs.

8 Kādos gadījumos laulība var tikt atzīta par spēkā neesošu?

∅ Laulība nezaudē spēku *ipso iure*, bet tā ir jāatceļ ar spriedumu.

∅ Slovēnijas tiesību aktos izšķir **relatīvi un absolūti spēkā neesošu laulību**. Atšķirība pastāv attiecībā uz to personu grupu, kuras var prasīt laulības atcelšanu.

a) Iemesli **relatīvai spēkā neesībai** ir:

- personas smagi garīgi traucējumi vai kļūdaini spriedums laikā, kad laulība tika noslēgta (pieprasījis viens no laulātajiem, bet tikai tad, kad situācija ir beigusies),
- ja piekrišana laulībai bijusi uzspiesta vai dota kļūdaini (laulātais tika piespiests vai stājās laulībā kļūdas pēc),
- ja laulību noslēgusi persona, kas jaunāka par 18 gadiem (vecāki vai aizbildnis).

b) **Absolūtas spēkā neesamības** iemesli ir (noteiktās personas, kas ir tiesīgas iesniegt prasību, ir laulātie un citas personas, kas gūst tiešu tiesisku labumu no laulības atcelšanas (piem., mirušā laulātā pārējie mantinieki laulātā nāves gadījumā var iesniegt prasību atcelt laulību, lai dzīvi palikušais laulātais zaudētu savas tiesības uz mantojumu; turklāt labuma guvēji var iesniegt prasību arī pēc laulības atcelšanas); prasību var iesniegt arī prokurors) šādu iemeslu dēļ:

- persona smagi garīgi traucējumi vai kļūdaini spriedums attiecībā uz laulāto, šai situācijai vēl pastāvot laikā, kad tiek pieprasīta atcelšana,
- laikā, kad tika noslēgta laulība, laulātais vēl bija precējies,
- laulātos saista radniecība tiešā vai sānu līnijā līdz pat ceturtajai pakāpei (ieskaitot),
- laulātie vai viens laulātais un otra laulātā pilnvarota persona nebija klāt laulības noslēgšanā,
- laulātie nestājās laulībā ar nodomu uzturēt kopēju mājsaimniecību.

9 Kādas ir laulības neesamības tiesiskās sekas?

Tiesiskās sekas laulības atcelšanai ir spēkā no dienas, kad spriedums par atcelšanu kļūst galīgs. Attiecībā uz laulāto mantiskajām attiecībām, apgādājamā laulātā uzturēšanu, laulāto savstarpējo dāvanu atdošanu un laulāto attiecībām ar kopējiem bērniem laulību atcelšanas gadījumā tiesiskās sekas ir tādas pašas kā laulības šķiršanas gadījumā.

10 Vai pastāv alternatīvas ārpustiesas iespējas, kad, nevēršoties tiesā, var tikt atrisināti laulības šķiršanas jautājumi?

Likums par mediāciju civillietās un komercietās (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), kas stājās spēkā 2008. gada jūnijā, reglamentē **mediāciju strīdos, kas saistīti ar civiltiesību, komercietību, darba tiesību, ģimenes tiesību un pārējo mantisko tiesību attiecībām** saistībā ar prasībām, kuras puses var brīvi aizstāvēt un par kurām var vienoties, ja attiecībā uz kādu no šiem strīdu veidiem atsevišķi tiesību akti nenosaka citādi. Laulību nevar izbeigt bez tiesas iejaukšanās, tāpēc ir jāiesniedz prasība vai pieteikums izbeigt laulību ar vienošanos.

11 Kur lai es iesniedzu pieteikumu (sūdzību) par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu? Kādas ir nepieciešamās formalitātes un kādus dokumentus ir nepieciešams pievienot pieteikumam?

- Saskaņā ar 32. pantu Civilprocesa likumā (*Zakon o pravdnem postopku*), **apgabaltiesas** ir atbildīgas par laulību strīdu izšķiršanu (attiecībā uz laulības šķiršanu vai atcelšanu — Slovēnijas tiesību akti neatzīst atsevišķu prasību par laulāto atšķiršanu).

Prasībai vai pieteikumam jāpievieno izraksts no laulību reģistra un izraksts no dzimšanas apliecību reģistra, bet personu apliecinoši dokumenti ir jāuzrāda tiesas sēdē.

- Līdz ar pieteikumu izbeigt laulību pēc vienošanās laulātie iesniedz arī:
 - vienošanos par jebkuru kopīgu bērnu, kas laulātiem varētu būt, aprūpi, audzināšanu un uzturēšanu, kā arī par viņu saskarsmi ar vecākiem (jālūdz arī Sociālā darba centra viedoklis),
 - vienošanos par kopējā īpašuma sadali izpildāma notariālā ieraksta formā,
 - vienošanos par to, kurš paliks līdzšinējās kopīgās mājsaimniecības īpašnieks vai kļūs par tās īpašnieku,
 - vienošanos par tā laulātā uzturēšanu, kuram nav uzturlīdzekļu un kurš ir bezdarbnieks ne savas vainas dēļ.

12 Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, lai segtu ar tiesvedības procesu saistītos izdevumus?

Tiesa atbrīvo pusi no tiesu nodevas maksāšanas, ja maksājums nozīmīgi samazinātu līdzekļus, kas pieejami puses vai tās ģimenes locekļu iztikai. Ārvalstu pilsoņi, ja tā noteikts starptautiskā līgumā vai kur pastāv savstarpīguma nosacījumi, ir atbrīvoti no tiesas nodevas maksāšanas (10. un 11. pants Likumā par tiesas nodevām / *Zakon o sodnih taksah, ZST-1*).

Puse var lūgt tiesisko palīdzību, lai segtu advokāta un eksperta izmaksas; lēmumu par to, vai piešķirt tiesisko palīdzību, pieņem apgabaltiesa, kurai ir jurisdikcija teritorijā, kur pieteicējs pastāvīgi dzīvo. Šajā procesā tiesa novērtē kritērijus (piem., būtiskos, finansiālos) saskaņā ar noteikumiem Likumā par bezmaksas tiesisko palīdzību (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

13 Vai nolēmumu saistībā ar laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības atzīšanu par spēkā neesošu ir iespējams pārsūdzēt?

Apelācijas sūdzību par spriedumu attiecībā uz laulības šķiršanu vai atcelšanu var iesniegt augstajā tiesā (*višje sodišče*) — parasti 15 dienās. Spriedumu, ar ko šķirta laulība pēc laulāto pieteikuma izbeigt laulību ar vienošanos, var apstrīdēt:

- ja ir bijuši būtiski civilprocesa noteikumu pārkāpumi,
- ja puse iesniegusi pieteikumu kļūdaini vai piespiedu kārtā, vai ar viltu,
- ja nav izpildīti likumiskie nosacījumi laulības šķiršanai pēc pieteikuma izbeigt laulību ar vienošanos.

Pārskatīšana (ārkārtas tiesību aizsardzības līdzeklis) laulāto strīdos nav atļauta.

14 Kas man jādara, lai citā dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu/laulības neesamību varētu atzīt šajā dalībvalstī?

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2201/2003 21. pantu citā dalībvalstī tiesas pieņemts lēmums tiek atzīts bez prasības ierosināt īpašu atzīšanas procedūru.

Katra ieinteresētā puse var prasīt, lai tiktu izdots lēmums par tiesas lēmuma atzīšanu vai neatzīšanu. Šajā gadījumā pusei jāiesniedz pieteikums izdot deklarāciju par izpildi kompetentajā apgabaltiesā Slovēnijā.

15 Kurā tiesā man jāvēršas, lai celtu iebildumus pret citā dalībvalstī pieņemta sprieduma par laulības šķiršanu/laulāto atšķiršanu /laulības spēkā neesamības atzīšanu? Kāda ir procesuālā kārtība šajos gadījumos?

Slovēnijas tiesību akti attiecas uz pieprasījuma iesniegšanas procesu.

Pusei, kas pieprasa vai apstrīd tiesas lēmuma atzīšanu vai pieprasa deklarācijas par izpildi izdošanu, ir jāiesniedz:

- tiesas lēmuma kopija, kas atbilst tās autentiskuma apliecināšanas nosacījumiem;
- apstiprinājums, izmantojot standarta veidlapu, par tiesas lēmumu laulāto strīdā.

16 Kuru likumu tiesa piemēro laulības šķiršanas tiesvedības procesā, ja laulātie nedzīvo šajā dalībvalstī vai viņiem ir dažādu valstu pilsonības?

Regulas (EK) Nr. 2201/2003 (*Brisele II bis*) noteikumi attiecas galvenokārt un tieši uz jautājumiem par starptautisko jurisdikciju attiecībā uz ES dalībvalstu pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

Ja abi laulātie ir dažādu valstu pilsoņi, kad tiek iesniegta prasība, kumulatīvi un saskaņā ar Slovēnijas valsts iekšējiem tiesību aktiem tiek piemēroti to valstu tiesību akti, kuru pilsoņi ir laulātie (37. panta 2. punkts Likumā par starptautiskajām privāttiesībām un procesu / *Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*).

Ja laulību nevar izbeigt saskaņā ar to valstu tiesību aktiem, kuru pilsoņi ir laulātie, laulības izbeigšanai tiek piemēroti Slovēnijas tiesību akti, ja viens no laulātajiem pastāvīgi uzturējās Slovēnijā laikā, kad tika iesniegta prasība.

Ja viens no laulātajiem ir Slovēnijas pilsonis bez pastāvīgas dzīvesvietas Slovēnijā un laulību nevar izbeigt saskaņā ar Likuma par starptautiskajām privāttiesībām un procesu 37. panta 2. punktu, attiecībā uz laulības izbeigšanu tiek piemēroti Slovēnijas tiesību akti.

Saistītās saites

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne

Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 05/03/2018